

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 6. märts 2017
(OR. en)

6756/17

CO EUR-PREP 11
POLGEN 19
ECOFIN 158
UEM 61
SOC 154
EMPL 117
COMPET 151
ENV 201
EDUC 96
RECH 85
ENER 93
JAI 177

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa poolaasta – kokkuvõttev aruanne (2017)

Delegatsioonidele edastatakse eesistujariigi koostatud kokkuvõttev aruanne nõukogu erinevates koosseisudes 2017. aasta Euroopa poolaastaga seoses peetud aruteludest ja peamistest poliitilistest sõnumitest.

Sissejuhatus

Euroopas on toimumas mõõdukas ja suhteliselt töövõimalusterohke majanduse taastumine ning viimasel ajal on majandus üleilmsete probleemide suhtes näidanud üles mõningast vastupanuvõimet. Komisjoni hiljutise talvise prognoosi kohaselt kasvab majandus 2016., 2017. ja 2018. aastal eeldatavasti kõigis 28 liikmesriigis. Vaatamata nendele positiivsetele arengutele ähvardab taastumist olulisel määral ebakindlus, investeerimisteegevus on endiselt vähene, töötus ja riigivõlg on mõnes piirkonnas endiselt väga kõrged ning majanduse areng on ebaühtlane, mida mõnes liikmesriigis saadavad märkimisväärsed kasvu pidurdavad struktuursed probleemid.

Seetõttu on käimasoleva taastumise tugevdamiseks hädavajalik võtta otsustavaid ja koordineeritud poliitikameetmeid ning reforme kiiresti rakendada, selleks et aidata luua töökohti ning saavutada pikaajaline jätkusuutlik ja kaasav kasv.

Reale kahe eelmise tsükli vältel tehtud protseduurilistele muudatustele ja uuendustele tugineva 2017. aasta Euroopa poolaasta siht on kooskõlastada majandus- ja sotsiaalsed poliitika meetmeid terves Euroopa Liidus, eesmärgiga teha nendes prioriteetsetes küsimustes võimalikult suuri edusamme. 2017. aasta majanduskasvu analüüsis, mis tähistab Euroopa poolaasta algust, on esitatud ELi üldised majanduslikud ja sotsiaalsed prioriteedid käesolevaks aastaks.

Nii nagu eelmistel aastatel, võttis nõukogu vastu 2017. aasta Euroopa poolaasta paketti käsitlevad järeldused. Samuti pidasid ministrid eesistujariigi algatusel erinevates nõukogu koosseisudes temaatilisi arutelusid mitmesugustes Euroopa poolaastat puudutavates küsimustes. Lisaks osales eesistujariik Euroopa Parlamendi arutelus (14. veebruar 2017), millel käsitleti Euroopa poolaastat. Käesolevas kokkuvõttes aruandes tehakse kokkuvõtte järeldustest ja 2017. aasta Euroopa poolaasta esimeses etapis nõukogus peetud arutelude tulemustest.

2017. aasta Euroopa poolaasta pakett

Komisjon võttis 16. novembril 2016 vastu Euroopa poolaasta nn sügispaketi, mis sisaldas:

- 2017. aasta majanduskasvu analüüsi ([14357/16](#));
 - komisjoni ja nõukogu ühise tööhõivearuande projekti, milles analüüsitakse Euroopa tööhõive ja sotsiaalsel olukorda ning liikmesriikide võetud poliitikameetmeid ([14364/16](#));
 - 2017. aasta häiremehhanismi aruannet ([14359/16](#));
 - euroala käsitlevat soovitus (*soovitus võtta vastu nõukogu soovitus euroala majanduspoliitika kohta*) ([14358/16](#)), mille juurde kuulus esmakordselt komisjoni teatis „Euroala positiivse eelarvepoliitika poole“ ([14630/16](#)), milles keskendutakse vajadusele rakendada 2017. aastal euroalal ekspansiivset eelarvepoliitikat ja kutsutakse oma keskpika perioodi eesmärgid ületanud liikmesriike ühemõtteliselt üles oma eelarvepoliitilist manööverdamisruumi ära kasutama.
22. novembril 2016 täiendas komisjon kõnealust paketti, avaldades euroala aruande (talituste töödokument, mis on lisatud euroala käsitleva soovituse eelnõule).

Nõukogu tervitab komisjoni 2017. aasta majanduskasvu analüüsi ning jagab üldjoontes komisjoni analüüsis esitatud seisukohta majandusliku olukorra ja poliitiliste väljakutsete kohta ELis. Jätkates sama strateegiaga, mida on rakendatud kahe viimase Euroopa poolaasta tsüklites, keskendub 2017. aasta majanduskasvu analüüs endiselt nn positiivsele kolmnurgale, mis moodustub investeermise, struktuurireformide ning vastutustundliku riigi rahanduse kombinatsioonis. Kuna need kolm prioriteeti on omavahel tihedalt seotud ja tugevdavad üksteist vastastikku, on väga oluline võtta nii riiklikul kui ELi tasandil integreeritud lähenemisviis, selleks et saavutada kaasav kasv ja kestlik majandusareng ning sotsiaal-majandusliku kliima parandamine parema Euroopa loomiseks.

Riigipõhiste soovitude täitmine on Euroopa poolaasta keskmis. Kuigi siin on tehtud mõningaid edusamme, teeks parem reformide rakendamine tulevikus Euroopa poolaastast veel võimsama vahendi, mis aitaks koordineerida majanduspoliitikat kogu ELis ja panustada liidul tõhusamalt liikmesriikide omavahelisse lähenemisse ning tugevama majandus- ja sotsiaalse arengu saavutamisse ELis tervikuna. Seetõttu on ülioluline püüelda reformide parema elluviimise poole, vahetades kogemusi ühiste probleemide ja parimate tavade alal, jälgides tähelepanelikult reformide rakendamist ja tugevdades dialoogi riiklike sidusrühmadega, eesmärgiga suurendada nende omalust.

Majanduskasv, konkurentsivõime ja rahanduse jätkusuutlikkus

Nõukogu arutas nn sügispaketi alusel oma majandusprioriteete 2017. aasta Euroopa poolaastaks. Kui majandus- ja rahandusküsimuste (ECOFIN) nõukogus arutati paljusid erinevaid küsimusi nagu majanduse elavdamise ja tootlikkuse tõstmise viisid, struktuurireformi esmatähtsad valdkonnad, samuti rahanduse jätkusuutlikkus ja potentsiaalne makromajanduslik tasakaalustamatus, keskenduti konkurentsivõime nõukogus majanduspoliitika konkreetsele küsimusele temaatilises arutelus riigihangete teemal, mis on väga tähtis valdkond seoses avaliku sektori kulutuste tõhususe ja kvaliteediga.

Nõukogu (ECOFIN) võttis 27. jaanuaril 2017 vastu järeldused iga-aastase majanduskasvu analüüsi¹ ja häiremehhanismi aruande² kohta ning kiitis heaks nõukogu soovitus eelnõu euroala majanduspoliitika kohta³. Ministrid olid üldiselt nõus komisjoni analüüsiga majandusolukorra ja poliitiliste väljakutsete kohta ELis ning nõustasid, et üldised prioriteetsed poliitikavaldkonnad peaksid olema investeringute soodustamine, struktuurireformide jätkamine ja vastutustundliku eelarvepoliitika järgimine. Neid prioriteete tuleks ellu viia integreeritult nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil, eesmärgiga tagada kaasav majanduskasv ja kestlik majandusareng.

¹ [5734/17](#) Nõukogu (ECOFIN) järeldused 2017. aasta majanduskasvu analüüsi kohta.

² [5735/17](#) Nõukogu (ECOFIN) järeldused 2017. aasta häiremehhanismi aruande kohta.

³ [5194/17](#) Soovitus: nõukogu soovitus euroala majanduspoliitika kohta.

Nõukogu tunnistas, et on tungiv vajadus hoogustada investeeringuid üldise investeerimiskliima parandamise kaudu, et tugevdada ELi majanduse elavnemist ning suurendada tootlikkust ja kasvupotentsiaali. Sel eesmärgil kutsutakse liikmesriike tungivalt üles kõrvaldama riigisisesed ja piiriülesed investeerimistõkked, millest mõned on välja toodud 6. detsembril 2016 vastu võetud järeldustes investeerimise kitsaskohtade käsitlemise kohta⁴. Samal istungil jõudis nõukogu kokkuleppele üldises lähenemisviisis seoses ettepanekuga pikendada Euroopa strateegiliste investeeringute fondi kestust ja suurendada selle finantssuutlikkust, mis aitab suunata ELi täiendavaid investeeringuid. Võttes arvesse viivislaenude suurt hulka, tuleb riiklike maksejõuetuse raamistike tõhusust veelgi parandada ning välja töötada ja ellu viia tulemuslik strateegia, et käsitleda elujõulisuse riske mõne liikmesriigi pangandussektoris.

Seoses struktuurireformidega rõhutasid ministrid, kui tähtsad on tooteturu reformid, et suurendada kasvupotentsiaali ja parandada majanduse kohanemisvõimet. Nad olid üldjoontes nõus komisjoni arvamusega, et liikmesriigid peavad senisest enam investeerima tööturul osalemist toetavate tingimuste loomisse ning samuti tõhusasse koolitustegevusse ja oskuste täiendamisse. Lõpuks rõhutas nõukogu, et nii kaupade kui ka teenuste ühtse turu väljakujundamine ja edasine töö digitaalse ühtse turu, kapitaliturgude liidu ja energialiiduga peaks olema prioriteet. Nõukogu poolt heaks kiidetud nõukogu soovitusel euroala kohta kutsutakse lisaks üles jätkama tööd pangandusliidu väljakujundamisel ja tegema edusamme majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimisel.

Ministrid leppisid kokku, et liikmesriikide eelarvepoliitika peaks toetama majanduskasvu, tagades samal ajal pikemaajalise võla jätkusuutlikkuse, pöörates muu hulgas rohkem tähelepanu eelarvete kvaliteedile ja ülesehitusele. Seoses euroalaga peaksid liikmesriigid seadma sihiks eelarvepoliitilise hoiaku, kus saavutatakse asjakohane tasakaal jätkusuutlikkuse tagamise vajaduse ja investeeringute toetamise vajaduse vahel.

⁴ [15314/16](#) Nõukogu (ECOFIN) järeldused investeerimiskava kolmanda samba raames tuvastatud investeerimisalaste kitsaskohtade kõrvaldamise kohta.

Nõukogu järeldestes rõhutatakse, kui oluline on kogu aasta jooksul teostada seiret saavutatud tulemuste ja poliitika rakendamise, sealhulgas riigipõhiste soovitude rakendamise üle. Reformide elluviimise tulemusi tuleb parandada ning seda küsimust arutatakse märtsis toimuval nõukogu istungil, tuginedes komisjoni tehtud põhjalikule hindamisele. Julgustatakse pidama pealinnades liikmesriikide ja komisjonide vahel tõhusat ja avatud dialoogi ning paremini kaasama riikide sidusrühmi.

Häiremehhanismi aruande küsimuses nõustub nõukogu komisjoni analüüsiga ning tervitati liikmesriikide edusamme makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimisel. Samal ajal toonitas nõukogu, et on vaja võtta täiendavaid poliitikameetmeid, ning nõustus komisjoni poolt loetletud 13 liikmesriigi kohta põhjaliku analüüsi tegemisega, mis on osa veebruaris komisjoni avaldatud riigiaruannetest.

Konkurentsivõime nõukogus toimus 20. veebruaril 2017 temaatiline arutelu riigihangetega seotud küsimustes seoses 2017. aasta majanduskasvu analüüsi ja Euroopa poolaastaga. Arutelul tugineti kõrgetasemelises konkurentsivõime ja majanduskasvu töörühmas peetud viie temaatilise arutelu tulemustele, milles keskenduti ühtse turuga seotud teemadele (muu hulgas riigihanked) ja reformide rakendamisele Euroopa poolaasta kontekstis.

Arutelu käigus rõhutasid ministrid riigihanke kui innovatsiooni, konkurentsivõimet ja jätkusuutlikku majanduskasvu toetava vahendi suurt tähtsust ning pidasid seda ühtse turu väljakujundamise peamiseks elemendiks. Arvestades, et ELi valitsused kulutavad riigihangetele ligikaudu 14 % SKPst, on oluline tagada, et riigihanked pakuksid riigi raha eest parimat hinna ja kvaliteedi suhet.

Ministrid jagasid kogemusi ja parimaid tavaid ning tegid kindlaks olulised poliitikameetmed, mida riigihangete valdkonnas esmatähtsaks tuleks pidada. Hästitoimiva hankesüsteemi saavutamiseks on oluline muuta riigihanked professionaalseks nii inimressursi kui ka hankeprotsessi tähenduses ning edendada suuniste, koolitusseminaride ja selgitavate märkuste laialdast kättesaadavust. Mitu ministrit toonitasid strateegiliste hangete potentsiaali, mille puhul võetakse hankeprotsessis arvesse keskkonna- ja sotsiaalseid aspekte või innovaatilist potentsiaali. Samuti toonitasid ministrid, kui tähtis on kindlaks määrata ja koguda hankeandmeid riiklikul ja ELi tasandil, et parandada järelevalvet ja läbipaistvust ning teha kindlaks rikkumisi, kuid nad rõhutasid, et ettevõtjate ja valitsusasutuste halduskoormus tuleks hoida võimalikult väike. Euroopa poolaasta raames, kus riigihankeküsimusi käsitletakse korrapäraselt riigipõhistes soovitustes, mille rakendamise edukus on ebaühtlane, tuleks pöörata rohkem tähelepanu VKEde osalemise toetamisele riigihangetes ja hankemenetluse digiteerimise edendamisele.

Töökohad, haridus ja sotsiaalne kaasatus

Sotsiaalaspektid täidavad Euroopa poolaastas järjest tähtsamat rolli, sest kaasavuse ja õigluse kaalutlused on olulised, et luua töökohti ja saavutada majanduskasvu, tuua kasu kõigile kodanikele, suurendada usaldust ELi suhtes ja tugevdada Euroopa ühisväärtusi. Seda kajastati ka nõukogu toimunud 2017. aasta Euroopa poolaasta teemalistel aruteludel, eelkõige tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu ning hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu istungitel.

Pärast esialgset arvamuste vahetust 8. detsembril 2016 toimus nõukogu 3. märtsi 2017. aasta istungil (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) poliitiline mõttevahetus, millel käsitleti riigipõhiste soovituste rakendamist ning eelkõige tööturule juurdepääsu parandamist ja erinevuste vähendamist ELis 2017. aasta Euroopa poolaasta kontekstis. Nõukogu võttis samal istungil vastu järeldused, mis käsitlevad 2017. aasta majanduskasvu analüüsi ja ühist tööhõivearuannet,⁵ ning ühise tööhõivearuande⁶.

⁵ [6885/17](#) Nõukogu (EPSCO) järeldused „2017. aasta majanduskasvu analüüs ja ühine tööhõivearuanne“.

⁶ [6887/17](#) Ühine tööhõivearuanne

Ministrid toonitasid, et liidu majanduslik, sotsiaalne ja tööhõiveolukord on paranenud, kuid jätkuvaks tegelemiseks ELi kodanike probleemidega on vaja suuremaid jõupingutusi. Seoses sellega leidis laialdast poolehoidu poolaasta suurem keskendatus tööhõive- ja sotsiaalsetele aspektidele, samuti komisjoniga toimuva dialoogi hoogustamine, mis ministrite lootuste kohaselt võiks veelgi süveneda. Ministrid leppisid kokku, et poolaasta annab sobiva raamistiku liikmesriikide reformipüüdluste edendamiseks ning kogemuste ja parimate tavade vahetamiseks, eelkõige vastastikuste hindamiste abil. See võimaldab liikmesriikidel üksteiselt õppida, pidades silmas, et iga riigi olukord on erinev ja et kõigi jaoks ei ole ühtset lahendust. Struktuurireformid peavad olema kaasavad, pöörates tähelepanu nendele elanikkonnarühmadele, kes seda kõige rohkem vajavad. Suurema omavastutuse ja reformide õigluse, samuti paremate tulemuste saavutamiseks on väga oluline konsulteerida sidusrühmadega, täpsemalt kaasata sotsiaalpartnerid tõhusalt reformikavade koostamisse ja rakendamisse, võttes arvesse riiklikke tavasid ja riigi konteksti.

Ministrid rõhutasid, et pidevalt muutuvast majandusolukorras, kus tehnoloogia mängib aina tähtsamat rolli ja muudab tööturgusid, on vaja investeerida oskustesse, haridusse ja elukestvasse õppesse ning tagada noorte, eakate ja pikaajaliste töötute integreerimine tööturule.

Jagamismajanduse hüvesid peaks kasutama nii, et see ei ohustaks sotsiaalkaitseüsteeme ega töökohtade kvaliteeti. Tööjõu majandusliku potentsiaali maksimeerimise oluliste teguritena toodi välja naiste täielik osalemine tööturul ning töö- ja eraelu parem tasakaalustamine. Jätkuvalt vajab erilist tähelepanu vaesuse ja ebavõrdsuse vastu võitlemine, võttes eelkõige arvesse suuri erinevusi liikmesriikides ja liikmesriigiti.

Hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu 17. veebruari 2017. aasta istungil (haridus) peeti avalik poliitiline mõttevahetus, et arutada hariduse ja koolituse panust sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ning ühiste Euroopa väärtuste edendamisse 2017. aasta Euroopa poolaasta raames. Mõttevahetuse käigus rõhutasid ministrid, et see teema on väga oluline, võttes arvesse hariduspoliitika kesksel rolli kaasava ühiskonna ülesehitamisel, mis põhineb aktiivsetel kodanikel, kes jagavad Euroopa ühiseid väärtusi ning edendavad demokraatiat, inimõigusi ja mitmekesisust. Kuigi põhieesmärgiks on jätkuvalt anda noortele vajalikke oskusi aktiivseks osalemiseks tööturul, rõhutasid ministrid hariduse järjest suurenevat tähtsust vahendina, mille abil edendada ühistel väärtustel põhinevat kaasatust mitmekesisuses, meediapädevust, kriitilist mõtlemist ja sotsiaalset sidusust, et reageerida radikaliseerumisilmingutele, mille tulemuseks võib olla vägivaldne ekstremism, rassism ja sallimatus. Selliseid algatusi nagu uus Euroopa solidaarsuskorpus ja programm „Erasmus +“ nimetati Euroopa väärtuste sümboliteks, mis on paljude noorte positiivseks arenguks väga vajalikud.

Võttes arvesse OECD hiljutise, 2015. aasta PISA uuringu tulemusi, millest ilmneb, et sotsiaal-majanduslikud erinevused avaldavad õppijate üldisele haridustasemele negatiivset mõju, arutasid ministrid parimaid tavasid eesmärgiga võimaldada igapäevase kvaliteetne haridus ja koolitus, ning eelkõige vähendada hariduslikku ebavõrdsust individuaalsete ja spetsiaalselt kohandatud lahenduste abil, et toetada tõrjutud õppijaid, kellel on erinevad ja erivajadused või oht haridussüsteemist varakult lahkuda ja sotsiaalsesse või majanduslikku kitsikusse sattuda. Ministrid märkisid, et haridus- ja koolituspoliitika ning hindamissüsteemide puhul on seetõttu väga tähtis loobuda kõikide jaoks ühetaolisest raamistikust. Peamised meetmed peaksid olema elukestvad ning nendega tuleks alustada varases lapsepõlves, sekkudes kohe, kui märgatakse ohte või raskusi. Ministrite peamine sõnum on, et koolidele ja muudele haridusasutustele tuleks jätta piisavalt paindlikkust, et võimaldada eriolukordades uudseid lahendusi. Kuigi haridus ja koolitus täidavad olulist rolli, on sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kaasatuse edukaks toetamiseks vaja mitmeid koordineeritud ja tugevaid sotsiaal- ja majanduspoliitika meetmeid.

Kuna kõrge kvalifikatsiooniga õpetajad on hästitoimivas haridussüsteemis kesksel kohal, keskenduti arutelul ka parimatele tavadele, mis toetavad õpetajate, koolitajate ja muude haridustöötajate pidevat kutsealast arengut. Mõttevahetusel rõhutati mitut põhielementi, nagu õpetajate kogu karjääri vältel toimuvad täiendõppe programmid, platvormide loomine kolleegidelt õppimise hõlbustamiseks ja edendamiseks, ning eetika-, kodakondsus- ja poliitikateemade lisamine õpetajate koolitusse.

Euroopa poolaasta keskkonnasäästlikumaks muutmine

Nõukogu arutas Euroopa poolaastat ka keskkonna perspektiivist. Kuna majandussüsteem sõltub suuresti piiratud loodusvarade kättesaadavusest ja nende säästvast kasutamisest, muutub majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmine ja ressursitõhusale ringmajandusele ülemineku edendamine oluliseks nii edasise konkurentsivõime kui ka pikaajalise jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu jaoks.

Nõukogus (keskkond) toimus 28. veebruaril 2017 arvamuste vahetus Euroopa poolaasta keskkonnasäästlikumaks muutmise teemal. Sellega seoses käsitlesid ministrid ka komisjonis 6. veebruaril 2017 vastu võetud teatist „*ELi keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine*“ ([5967/17](#) + ADD 1). ELi keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise ja teatise juurde kuuluva 28 riigipõhise aruande eesmärk on pakkuda liikmesriikidele vahend, mille abil parandada ELi keskkonnapoliitika ja õigusaktide rakendamist ning aidata kaasa Euroopa poolaasta keskkonnasäästlikumaks muutmisele.

Ministrid märkisid tunnustavalt asjaolu, et 2017. aasta majanduskasvu analüüs sisaldab mõningaid olulisi keskkonnaelemente. Eelkõige toonitatakse analüüsis, et olulised on säästvad ja kliimaga seotud investeeringud ning vähese CO₂-heitega ringmajandusele ülemineku toetamine, mis aitavad edendada ka majanduskasvu ja töökohtade loomist. Mõned ministrid aga avaldasid kahetsust, et analüüsis pööratakse endiselt liiga vähe tähelepanu keskkonna ja kestlikkusega seotud aspektidele ning ei käsitleta mitut kestliku arengu ja keskkonnasäästliku majanduskasvu vahendit, sealhulgas ressursitõhusust, keskkonnasäästlikku majandust, keskkonnasäästlikke töökohti, kestlikku innovatsiooni, keskkonnasäästlikku rahastamist ning roheline ja sinise majanduse vahelist sünergia. Lisaks sellele rõhutasid ministrid, kuivõrd tähtsad on seosed liidu seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammiga, strateegiaga „Euroopa 2020“ ja kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030. Euroopa poolaasta asjakohane keskkonnasäästlikumaks muutmine oleks kasulik majanduskasvule ja töökohtade loomisele ning aitaks ELi tasandil kaasa tegevuskava 2030 elluviimisele. Rõhutati ka vajadust tagada nimetatud protsesside täiendavus, vältides samas dubleerimist.

Ministrid tervitasid komisjoni uut algatust keskkonnaõiguse rakendamise läbivaatamise vallas, mis on kasulik vahend, et aidata parandada ELi keskkonnapoliitika ja õigusaktide rakendamist liikmesriikide tasandil ning aidata kaasa Euroopa poolaasta keskkonnasäästlikumaks muutmisele, rõhutades samal ajal, et riigiaruannete järelduste aluseks peavad olema usaldusväärsed teaduslikud andmed. Lõpuks tervitasid ministrid võimalust, mida keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine pakub liikmesriikidele omavaheliseks (vastastikune hindamine) ning komisjoniga toimuvaks dialoogiks ja koostööks, eesmärgiga kajastada oma vastavaid prioriteete, lahendada ühiseid probleeme ja jagada parimaid tavasid.